

गर्मी मौसममा मलेरिया, कालाजार, डेंगु, हैजा लगायतका विभिन्न संक्रामक रोगहरू फैलिन सक्छन्। त्यसैले,
- संक्रामक रोग फैलाउने भिगा, लामबुटे, भुसुना आदिको नियन्त्रण गरी,
- संक्रामक रोगबाट बच्न शुद्ध र उमालेको पानी पिऔं,
- बासी तथा सडेगलेका खानेकुरा नखाऔं,
- घरभित्र र वरपरको सरसफाइमा ध्यान दिऔं।

राष्ट्रपतिद्वारा सरकारको नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत

काठमाडौं, जेठ १। सरकारले वैक, वित्तीय संस्था, लघुवित्त तथा सहकारीका क्षेत्रमा देखिएका समस्या समाधानका आवश्यक पहल गर्ने वताएको छ।

राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलले मंगलवार सङ्घीय संसदका दुवै सदनको संयुक्त बैठकमा पेश गरेको सरकारको आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रममा वैक, वित्तीय संस्था, लघुवित्त तथा सहकारीका क्षेत्रमा देखिएका समस्या समाधानका आवश्यक पहल गर्ने उल्लेख छ।

वैक तथा वित्तीय संस्थाका समस्या समाधानका लागि कानूनी तथा नीतिगत कार्यन्वयन गर्ने नीति सरकारले लिन लागेको हो। नियमन र सुपरीवेक्षणलाई सुदृढ गरी वित्तीय क्षेत्रलाई स्वस्थ, प्रतिस्पर्धी र भरपर्दो बनाइनेछ। वैक तथा वित्तीय संस्था, लघुवित्त, सहकारी, बीमा र

पूँजीबजारमा देखिएका समस्या समाधान गर्ने विभिन्न समयमा भएका अध्ययनबाट प्राप्त सुझावहरू क्रमशः कार्यान्वयन गरिनेछ। लघुवित्तका ऋणीहरूको कर्जा पुनर्तालीकीकरण तथा पुनःसंरचना गरिनेछ-सरकारको नीति तथा कार्यक्रममा भनिएको छ- सहकारी संस्थाहरू स्थापनाको उद्देश्यअनुरूप सञ्चालन हुनुपर्ने व्यवस्था गरिनेछ। सहकारी नीतिलाई समयानुकूल बनाइनेछ।

सहकारी संस्थाको सघन सुपरीवेक्षण र नियमनका लागि विशिष्टीकृत नियामक निकाय स्थापना गरिने नीति तथा कार्यक्रममा उल्लेख छ। त्यसैगरी सहकारी बचत तथा कर्जा सुरक्षा कोष, सहकारी कर्जा सूचना केन्द्र र सहकारी कर्जा अस्वी न्यायाधीकरणमा फलत सहकारी क्षेत्रको बचत तथा लगानीको सुरक्षा गरिने जनाइएको छ।

सहकारी संस्थाहरू अनिवार्य रूपमा सहकारी तथा गरिवीसम्बन्धी व्यवस्थापन

सूचना प्रणालीमा आवद्ध हुनुपर्ने व्यवस्था गरिनेछ। सरकारको शीघ्र स्वामित्व भएका साभा सहकारी संस्थालाई एकीकरण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ। बचत तथा ऋण सहकारीलाई एक आपसमा

गभिन प्रोत्साहन गरिनेछ - सरकारको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रममा भनिएको छ।

मुलुकभित्र व्यावसायिक वातावरण हस्तान्तरण गरिने जनाइएको छ। वस्तुगत मापदण्डका आधारमा सशर्त अनुदान हस्तान्तरण गरिने छ। तीन तहका सरकारबीच प्राकृतिक स्रोतको परिचालन

निर्माण गरी उद्योगी व्यवसायीको मनोबल बढाउने नीति पनि सरकारले लिएको छ। छरिएर रहेका साना पुँजी एकाग्रित गरी ठूला परियोजना कार्यान्वयन गर्न एवम् बन्द भएका उद्योग कलकारखाना सञ्चालन र व्यवस्थापन गर्न निजी लगानी कम्पनीलाई प्रोत्साहन गरिने नीति तथा कार्यक्रममा उल्लेख छ।

निजी क्षेत्र प्रतिस्पर्धी भएका र गोरखकाली रबर उद्योग, वुटवल धागो कारखाना, हेटौँडा कपडा उद्योगलगायतका बन्द तथा रुग्ण अवस्थामा रहेका सार्वजनिक संस्थान सम्भाव्यताको आधारमा सार्वजनिक-निजी साझेदारी वा अन्य उपयुक्त विधिबाट व्यवस्थापन र सञ्चालन गरिनेछ- राष्ट्रपति पौडेलले नीति तथा कार्यक्रम सार्वजनिक गर्दै भने। राजश्व बाँडफाँटलाई समन्वयिक, सन्तुलित र अनुमानयोग्य बनाइने विषय पनि नीति तथा कार्यक्रममा राखिएको छ। त्यसैगरी, खर्चको आवश्यकता र राजश्व क्षमताको आधारमा वित्तीय

एवम् बाँडफाँट, लगानी तथा प्रतिफलको हिस्सा निर्धारण तथा विवाद निरूपणका लागि एकीकृत कानून तर्जुमा गरिनेछ। तीनै तहका विद्युतीय प्रणालीहरूबीच अन्तर-आवद्धता कायम गर्दै सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापनलाई सुदृढ तुल्याउने सरकारको कार्यक्रम छ।

आन्तरिक तथा बाह्य लगानीको वातावरण सुधार र क्षेत्र विस्तार गर्न थप कानूनी तथा संरचनागत व्यवस्था गरिने जनाइएको छ। निजी पुँजी आकर्षित गर्न थप कानूनी प्रबन्धसहित विकास वित्तका नवीनतम उपकरण परिचालन गरिने नीति सरकारले लिएको छ।

विश्वव्यापी रूपमा प्रचलनमा रहेका ऋण तथा अन्य मिश्रित स्वरूपका विदेशी लगानी भित्र्याउन सहजीकरण गर्ने, आगामी आर्थिक वर्ष नेपालको कन्ट्री रेटिङ सम्पन्न गर्ने, स्वचालित डिजिटल प्रणाली कार्यान्वयनमा ल्याई स्वदेशी तथा विदेशी लगानी स्वीकृत प्रक्रियालाई सरल, सहज र अनुमानयोग्य बनाइने नीति तथा कार्यक्रममा उल्लेख छ।

आगामी दशक सूचना प्रविधि दशक सरकारले सूचना प्रविधिलाई डिजिटल रूपान्तरणको आधारका रूपमा लिई सामाजिक-आर्थिक रूपान्तरण एवम् समृद्धि हासिल गर्न आगामी दशकलाई 'सूचना प्रविधि दशक'को रूपमा अगाडि बढाउने भएको छ।

राष्ट्रपति पौडेलले आगामी आर्थिक वर्षको सरकारको नीति तथा कार्यक्रम सङ्घीय संसदका संयुक्त बैठकमा प्रस्तुत गर्दै सूचना प्रविधि उद्योगलाई रोजगारी र सेवा निर्यातको प्रमुख क्षेत्रको रूपमा विकास गर्न प्रोत्साहन गरी नेपाललाई र्खोबल सूचना प्रविधि हबका रूपमा विकास गरिने उल्लेख गरे।

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

हस्तान्तरणको प्रक्रियामा 'भ्यू टावर'

भापा, जेठ १। राष्ट्रिय गौरवको आयोजनाको रूपमा हेरिएको भापाको दमकमा निर्माण गरिएको 'भ्यू टावर' हस्तान्तरणको प्रक्रियामा रहेको छ। भण्डे डेढ अर्ब रूपैयाँको लगानीमा निर्माण गरिएको भ्यू टावरको हस्तान्तरणको प्रकृया थालिएको सघन शहरी तथा भवन निर्माण आयोजना भापाका प्रमुख सुदीप पौडेलले जानकारी दिए।

भ्यू टावर निर्माण सम्पन्न भएसँगै सरसफाईको काम भइरहेको बताइएको छ। व्यापारिक केन्द्र सहितको भ्यू टावरले पूर्वी नेपालको विकासमा टेवा पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ। संघीय सरकारको बजेटमा निर्माण भएको टावर नेपालकै नमूना र फरक डिजाइनमा तयार भएको छ। नयाँ प्रविधिमा निर्माण गरिएको १८ तले भ्यू टावरको निर्माण लागत अर्बौं रहेको छ।

दमक नगरपालिका-३ स्थित वापगाछीमा २०७६ साल असार २७ गते बाट निर्माण शुरु गरिएको भ्यू टावरको ३० महिनाभित्र निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने सम्झौता भएको थियो। चिनियाँ कम्पनी सिजिआइडिसी र आशिष ओम साइराम जेभीले साझेदारीमा निर्माणको ठेक्का लिएका थिए। कोभिड-१९ को महामारीको दुई लहर, कन्स्ट्रक्सन होलिडे र बजेट अभावका कारण यसको निर्माण कार्य अर्धवर्षको थियो।

दमक बजारबाट भण्डे तीन

किलोमिटर पश्चिम उत्तरमा निर्माण गरिएको भ्यू टावर राष्ट्रिय गौरवको आयोजनाको रूपमा हेरिएको छ भने लगानीको दृष्टिकोणले नेपालको दोस्रो ठूलो टावर हो।

भ्यू टावर निर्माणका क्रममा कतिपय अवस्थामा भारतबाट विशेषज्ञ फिकाएर उच्च स्तरीय प्रविधिमा टावर निर्माण गरिएको निर्माण कम्पनी ओम साइराम कन्स्ट्रक्सनका प्रबन्ध निर्देशक इञ्जिनियर विजय शाहले बताए। भ्यू टावर निर्माणमा रु. एक अर्ब ३८ करोड १८ लाख चार हजार पाँच सय ६९ रूपैयाँ लाग्ने शुरुको सम्झौता भए पनि पछि नौ प्रतिशत लगानी बढेर कुल लागत भ्याटवाहेक रु. एक अर्ब ५० करोड ६३ लाख ८५ हजार नौ सय ६४ रूपैयाँ रहेको र सम्पूर्ण लागत नेपाल सरकारले व्यहोरेको बताइएको छ।

भ्यू टावरको नेस्ट, पिकासो र नेपाल आर्किटेक्चर कम्पनीले नक्साङ्कन गरेको थियो। भ्यू टावरको भवन निर्माणसँगै परिसरको टिकट काउन्टर, कोशेली घर, चिल्डेन पार्क, सार्वजनिक शौचालय र खुला ठाउँ थिएटरको निर्माण सम्पन्न भइसकेको छ। टावरको हेरेक तला चार मिटर उचाइको रहेको छ। भवनका सबै तलामा पिउने पानी पुऱ्याउने प्रशोधन प्लान्ट जडान गरिएको छ भने शौचालयमा प्रयोग भइसकेको पानीलाई प्रशोधन गरेर

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

विर्तामोड नगरपालिकामा टोलटोलमै न्याय सम्पादन

छलफलबाटै टुङ्ग्याइन्छ अधिकांश उजुरी

भापा, जेठ १। विर्तामोड नगरपालिकाको न्यायिक समितिले टोलटोलमै पुगेर न्याय सम्पादन गर्दै आएको छ।

सबैका लागि न्याय सुनिश्चित गर्दै न्यायिक समिति प्रतिको जनआस्था र विश्वास कायम गराउन विर्तामोड नगरपालिकाले टोलटोलमै पुगेर न्याय सम्पादन गर्दै आएको हो। वडाको मेलमिलाप केन्द्रदेखि नै सरल र गुणस्तरीय सेवा प्रदान गरी न्यायमा सबैको पहुँच स्थापित गराउन मेलमिलाप केन्द्रका पदाधिकारीलाई पर्याप्त तालिम दिएर परेका उजुरी माथि छलफल हुने गरेको छ।

वडामा पर्ने उजुरीहरू मेलमिलाप गराउन विर्तामोड नगरपालिकाका १० वटै वडामा मेलमिलाप केन्द्र गठन गरी वडामा परेका उजुरी माथि न्यायिक कारवाही हुने गरेको विर्तामोड नगरपालिकाका उपाध्यक्ष तथा न्यायिक समिति संयोजक नगेन्द्रप्रसाद सँग्रौलाले जानकारी दिए।

न्यायिक समितिमा पर्न आउने

विवादको कारवाही प्रक्रियामा सूचना प्रविधिको प्रयोग गरी फेसला लेखन, मिलापत्र लेखन लगायतका मुद्दाको प्रक्रियागत कामलाई छिटो छरितो र चुस्तदुरुस्त राख्ने गरिएको न्यायिक समिति संयोजक सँग्रौलाले भनाइ छ। प्रभावकारी रूपमा न्यायिक सम्पादन गर्दै आएको विर्तामोड नगरपालिकाको न्यायिक समितिले मानव अधिकारको संरक्षण गरी समाजमा हुने हिंसाजन्य घटना र अन्य विवादहरूको न्यूनीकरण समेत छलफल बाटै टुङ्ग्याउने गरेको छ। जसका लागि हेरेक टोलटोलमा कानूनी सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन समेत गर्दै आएको सँग्रौलाले भनाइ छ।

विर्तामोड नगरपालिकाको न्यायिक समितिले वडामै मेलमिलापको लागि पहिलो चरणमा उजुरी लैजानुपर्ने व्यवस्था गरेको छ। वडामा मेलमिलाप नभएका मुद्दा मात्रै नगरपालिका आउने गरी परिबन्ध मिलाइएको छ। कतिपय मुद्दाको प्रकृति अनुसार सिधै नगरको न्यायिक समितिमा आउन पनि बाटो

खुल्ला गरिएको बताइएको छ।

विर्तामोड नगरपालिकाले टोलटोलमै पुगेर न्याय सम्पादन थालेसँगै नगरमा उजुरी कम परेको बताइन्छ। विर्तामोड नगरपालिकाको न्यायिक समितिमा अधिल्लो आर्थिक वर्ष २०७९/०८० मा एक सय ७ वटा उजुरी परेका थिए भने १५ वटा उजुरी जिम्मेवारी सरी आएका थिए। दायित्व सरी आएका र नयाँ मुद्दाका उजुरी गरी आर्थिक वर्ष २०७९/०८० मा न्यायिक समितिमा भएका उजुरीको संख्या १ सय २२ थियो। तर, यो आर्थिक वर्षको हालसम्म ७४ वटा मात्र मुद्दा संख्या रहेको बताइएको छ। जसमा जिम्मेवारी सरेंर आएका ३३ वटा मुद्दा थप गर्दा न्यायिक समितिमा भएका मुद्दाको संख्या एक सय ७ हुन आउँछ। यो आर्थिक वर्ष हालसम्म ३५ वटा मुद्दा फछ्यौट भएको नगरपालिकाको उजुरी प्रशासक टीकामाया लामिछानेले बताइन्।

ज्येष्ठ नागरिकहरूको पालनपोषण सठबन्धी उजुरी न्यायिक समितिमा ज्येष्ठ नागरिकहरूको पालनपोषण सम्बन्धी उजुरीहरू पर्न थालेको पाइएको छ। यस अर्थ जग्गा - सीमा विवाद, लेनदेन, घर बहाल जस्ता उजुरी न्यायिक समितिमा पर्ने गरेपनि पछिल्लो समय ज्येष्ठ नागरिकका उजुरी पर्न थालेको उजुरी प्रशासक लामिछानेले बताइन्। ज्येष्ठ नागरिकलाई परिवारले हेला गर्ने, पैतृक सम्पत्तिमा हक जमाउने, अंश वापत घरमूलीले ज्यूनी राखेको जर्मिनको भोगचलन गर्ने जस्ता समस्या लिएर ज्येष्ठ नागरिकहरू न्यायिक समितिमा आउने गरेको लामिछानेको भनाइ छ।

घर बहाल सम्बन्धि उजुरी बढ्दै विर्तामोड नगरपालिकामा घर बहाल सम्बन्धी समस्या बढेर गएको छ। विर्तामोड नगरपालिकाको न्यायिक समितिमा आएका उजुरीहरूको आधारमा विगतका वर्षभन्दा यो वर्ष घर बहाल समस्या बढेर गएको देखिएको छ।

न्यायिक समितिमा अनुसार केही

हस्तान्तरण गरिने जनाइएको छ। वस्तुगत मापदण्डका आधारमा सशर्त अनुदान हस्तान्तरण गरिने छ। तीन तहका सरकारबीच प्राकृतिक स्रोतको परिचालन

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

प्रहरीद्वारा मोरडमा गोली प्रहार गरी लागूऔषध कारोबारी पक्राउ

मोरड, जेठ १। लागूऔषध नियन्त्रणका लागि प्रहरी आक्रमक बनेको छ। भारतका विभिन्न स्थानबाट नेपाल आएर लागूऔषध कारोबारमा संलग्नहरूलाई प्रहरीले गोली प्रहार गर्दै नियन्त्रणमा लिन शुरु गरेको छ।

यसैक्रममा मोरडमा प्रहरीले गोली हानेर एक जना लागूऔषध कारोबारीलाई पक्राउ गरेको छ। पक्राउ पर्नेमा भारतीय विहार, किसनगञ्ज-८ बस्ने भारतीय नागरिक भागिरथ हरिजन रहेका छन्। जिल्ला प्रहरी कार्यालय मोरडका प्रहरी नायब उपरीक्षक ज्ञानेन्द्र बस्नेतले अनुसार मोरड रतुवामाई नगरपालिका - ६ स्थित कादुपाडामा मंगलबार अपरान्ह प्रहरीले गोली हानेर लागूऔषध

कारोबारीलाई पक्राउ गरेको हो। भारतीय नम्बर प्लेटको सुपर स्पेन्डरमा लागूऔषध लिएर नेपाल प्रवेश गरेको सूचनाको आधारमा प्रहरीले प्रहरीले गोली प्रहार गर्दै नियन्त्रणमा लिन शुरु गरेको थियो।

प्रहरीको गोली उनको तिष्ठामा लागेको छ। हाल उनको उर्लावारीस्थित स्थानीय एक अस्पतालमा उपचार भइरहेको छ। उनको साथबाट प्रहरीले १ सय ५८ ग्राम बाउन सुगर बरामद गरेको जनाइएको छ।

केही दिन अघि मात्रै भापामा समेत प्रहरीले लागू औषधको कारोबारमा संलग्न एक जनालाई गोली प्रहार गरेर नियन्त्रणमा लिएको थियो।

भापामा सठबन्धविच्छेदका मुद्दा बढे

भद्रपुर, जेठ १। गत वर्षको तुलनामा भापामा सठबन्धविच्छेदका मुद्दा वृद्धि भएको पाइएको छ। भापा जिल्ला अदालतका अनुसार चालू आर्थिक वर्षको १० महिनामा सठबन्धविच्छेदका नौ सय ५४ मुद्दा दर्ता भएका छन्।

चालू आवमा हालसम्म दर्ता भएका तीन हजार पाँच सय ५६ मध्ये २६ प्रतिशत सठबन्धविच्छेदका मुद्दा रहेको भापा जिल्ला अदालतका श्रेष्ठेश्वर किरणकुमार सिंहले जानकारी दिए। लागूऔषध, अंश, जवजस्ती करणी भएका छन्।

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

